

## مطالعه جامعه‌شناختی ارتباط بین سبک‌های هویتی و ارزش‌های زیربنای توسعه پایدار در میان جوانان (مورد مطالعه: جوانان شهر سنندج)\* یعقوب احمدی<sup>۱</sup>، پروین علی‌پور<sup>۲</sup>

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۰۵/۸ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۱۱/۰۵

### چکیده

پیش‌نیاز توسعه پایدار به‌مثابه توسعه‌های همه‌جانبه و متوازن در ابعاد مختلف اجتماعی، اقتصادی و محیط‌زیستی؛ هنجارهای فرهنگی یا ارزش‌های زیربنایی همچون آزادی، برابری، همبستگی، تساهل، احترام به طبیعت و مسئولیت مشترک است. از طرف دیگر، نگرش‌ها و ارزش‌های افراد در یک جامعه از طریق سبک هویتی انتخابی آن‌ها تولید و بازتولید می‌شود. به نظر می‌رسد ارتباط بین این دو مقوله، ارتباطی متقابل است. با توجه به اهمیت جامعه‌پذیری جوانان، تحقیق حاضر به روش پیمایش (نیمه دوم سال ۱۳۹۸) در بین شهروندان ۱۸ تا ۲۹ سال مناطق چندگانه شهر سنندج با حجم نمونه ۳۴۵ نفر که به روش نمونه-گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای انتخاب شده‌اند، انجام شده است. یافته‌های توصیفی حاکی از آن است که سطح ارزش‌های زیربنای توسعه پایدار در میان جوانان شهر سنندج در وضعیت چندان مطلوبی قرار ندارد، اگرچه با وضعیت مطلوب نیز فاصله بسیاری ندارد. جوانان شهر سنندج در مقوله‌های آزادی، تساهل و برابری در وضعیت مناسب‌تری قرار دارند، این در حالی است که در ابعاد احترام به طبیعت، همبستگی و به‌ویژه مسئولیت مشترک در شرایط نسبتاً نامطلوب قرار دارند. یافته‌های تحلیلی حاکی از ارتباط معنادار و مثبت میان سبک هویت‌یابی اطلاعاتی جوانان سنندجی با تمام ابعاد ارزش‌های زیربنای توسعه پایدار و شاخص کلی آن؛ همبستگی معنادار و مثبت سبک هنجاری با ابعاد همبستگی و مسئولیت مشترک و نهایتاً همبستگی منفی و معنادار میان سبک هویت‌یابی آشفته با شاخص کل و به‌ویژه ابعاد برابری، مسئولیت مشترک و آزادی است. به‌لحاظ نظری، می‌توان نتیجه گرفت که به‌رغم تمرکز بر جنبه‌های متمایز، نوعی یکپارچگی نظری، محتوایی و پیش‌فرض‌های همپوشان، به‌ویژه در رابطه با انگیزه‌های انسانی در این دو گونه‌شناسی (سبک‌های هویت‌یابی و ارزش‌های زیربنای توسعه پایدار) و بحث نظری در راستای خود، هویت و فرهنگ وجود دارد. چنین وضعیتی را بیش از همه می‌توان به تعبیری ویری به‌مثابه نوعی «رابطه یا هماهنگی انتخابی» میان سبک هویتی اطلاعاتی و ارزش‌های زیربنای توسعه پایدار تلقی کرد.

**واژگان کلیدی:** ارزش، توسعه پایدار، سبک‌های هویت‌یابی، فرهنگ، هویت، سنندج

\* مقاله علمی - پژوهشی، مستخرج از طرح تحقیقاتی با عنوان «مطالعه اثر سبک‌های هویتی بر اولویت‌های ارزشی

در زمینه توسعه (مورد مطالعه: جوانان سنندج)»، با حمایت مالی معاونت پژوهشی دانشگاه پیام نور

۱. دانشیار جامعه‌شناسی بخش علوم اجتماعی دانشگاه پیام‌نور (نویسنده مسئول). [Yahmady@pnu.ac.ir](mailto:Yahmady@pnu.ac.ir)

۲. دکتری جامعه‌شناسی، پژوهشگر موسسه مطالعات و تحقیقات اجتماعی دانشگاه تهران. [palipoor@ut.ac.ir](mailto:palipoor@ut.ac.ir)

# Journal of Community Development

(Rural and Urban Communities)

Vol. 12, No. 1, Spring and Summer 2020

## A sociological Study of the Relationship between Identity Styles and Values Underlying Sustainable Development among Young People (Case study: Youth of Sanandaj)

Yaghoub Ahmadi<sup>1</sup>, Parvin Alipoor<sup>2</sup>

Received: July 29, 2020 Accepted: January 24, 2021

### Abstract

The Cultural norms or underlying values (such as freedom, equality, solidarity, tolerance, respect for nature and shared responsibility); are prerequisites for sustainable development as comprehensive and balanced development in various social, economic and environmental dimensions. On the other hand, the attitudes and values of individuals in a society are produced and reproduced through their chosen identity style. There seems to be a reciprocal connection between the two. Given the importance of youth socialization; this research has studied the youth of Sanandaj aged 18-29 by survey method. The sample size is 345 people who have been selected by multi-stage cluster sampling. Descriptive findings indicate that the level of infrastructure values of sustainable development among the youth of Sanandaj is not in a very favorable situation, although it is not far from the desired situation. The findings also show that the youth of Sanandaj are in a better position in terms of freedom; tolerance and equality, while in terms of respect for nature, solidarity and especially shared responsibility are in unfavorable conditions. In addition, analytical findings indicate a significant and positive relationship between Sanandaji youth information identification style with all dimensions of values of sustainable development infrastructure and its overall index; the identity style is confused with the overall index, especially the dimensions of equality, shared responsibility and freedom. Theoretically, it can be concluded that despite the focus on distinct aspects, there is a kind of theoretical integration, overlapping content and assumptions, especially with regard to human motivations in these two typologies (identification styles and underlying values of sustainable development) and theoretical discussion in Identity and culture. Such a situation can be interpreted, in Weberian terms, as a kind of "selective relationship or coordination" between information identity style and the underlying values of sustainable development.

**Keywords:** Value Sustainable Development Identification styles Culture Identity Sanandaj.

---

1. Associate Professor of Sociology, Department of Social Sciences, Payame Noor University, Yahmady@pnu.ac.ir

2. PhD in Sociology, Researcher, Institute of Social Studies and Research, University of Tehran, palipoor@ut.ac.ir

## مقدمه و طرح مسئله

در سالیان اخیر، توجه بسیار جدی به مباحث توسعه انسانی و به‌ویژه ارزش‌های زیربنای شکل‌گیری و تداوم آن شکل گرفته است. مباحث اخلاقی مربوط به هنجارهای فرهنگی زیربنای توسعه پایدار شامل این سؤالات است که چگونه می‌توان تعادل مناسبی بین توجیحات انسان‌محوری و بوم‌گردی ایجاد کرده و تقسیم مناسب زیست‌کره جهانی بین نوع بشر و انواع دیگر موجودات روی زمین صورت گیرد؟ آنچه در این میان مهم است این است که برای موفقیت توسعه پایدار و دستیابی به هدف‌های آن، تغییر در ارزش‌های انسانی امری مهم و مورد نیاز است که در نتیجه آن تغییرات در هدف‌ها، نگرش‌ها و طبیعتاً رفتار انسان‌ها، سازمان‌ها و جوامع رخ خواهد داد (لیزروویتس و همکاران، ۲۰۰۶: ۴۵). این مهم در اعلامیه سازمان ملل (۲۰۰۰) نیز مورد تأکید قرار گرفت، با این مضمون که «مجموعه ارزش‌های بنیادی خاصی برای روابط بین‌الملل در قرن بیست‌ویکم مورد نیاز است». ارزش‌های ویژه زیربنایی در اعلامیه هزاره سازمان ملل عبارتند از: آزادی، برابری، همبستگی، تحمل، احترام به طبیعت و مسئولیت مشترک. به‌رغم اهمیت آن‌ها، آشنایی اندکی در مورد ماهیت این ارزش‌ها و میزان کمک یا ممانعت آن‌ها نسبت به توسعه پایدار وجود دارد (مابوگونجی<sup>۱</sup>، ۲۰۰۴). به‌عنوان مثال، در بررسی پیمایش‌ها درباره پایداری جهانی، لیزروویتس<sup>۲</sup> و همکاران (۲۰۰۶: ۴۴۱) نتیجه گرفتند که پیمایش‌ها وجه دیگری از «مجموعه پایداری» را اندازه‌گیری کرده‌اند و هیچ‌یک به تمرکز اصلی مطالعه که در مورد توسعه پایدار بوده است، وفادار نبوده‌اند. و از این منظر مطالعات اندکی به‌ویژه در رابطه با سنجش وضعیت ارزش‌های زیربنای توسعه پایدار در جهان و به‌طور خاص در ایران انجام پذیرفته است.

علاوه بر آن، ارزش‌های زیربنای توسعه پایدار در رابطه با فرهنگ جامعه و رفتارهای انسان‌ها مانند سایر واقعیت‌های اجتماعی، ساختار دوجوهی و دوساحتی «اثرگذار-اثرپذیر» دارند. اگرچه به‌منزله تغییری مستقل، زیربنایی و اثرگذار در فهم نگرش‌ها و رفتارهای انسانی و البته تغییرات جوامع مورد توجه بوده‌اند، در سوی دیگر به‌مثابه متغیری وابسته تحت تأثیر ساختارها، تعامل‌ها و تمایزهای اجتماعی شکل، محتوا و کیفیت‌های متفاوت به خود می‌گیرند. یکی از مقوله‌هایی که

---

1. Mabogunje, A.L

2. Leiserowitz

در جوامع معاصر بر وضعیت توسعه و تنوع ارزش‌های زیربنای توسعه اثر برجسته‌ای بر جای می‌گذارد، شکل‌ها و سبک‌های هویت‌یابی افراد به‌ویژه نسل جوان جوامع هستند. در سال‌های اخیر، این دو مقوله به‌مثابه دو مؤلفه مهم و اثرگذار مورد توجه قرار گرفته‌اند. در فضایی که به نظر می‌رسید مطابق پیش‌بینی‌های نظریه‌پردازان حوزه نوسازی، هویت و انواع آن در مسیر اضمحلال قرار خواهد گرفت، وقایع اخیر به‌ویژه تأکید مجدد بر شکل‌های هویت در کشورهای مختلف، از اهمیت این متغیر در تعیین معادلات و مناسبات و اثرگذاری بر روندها و فرایندها از جمله تنوع ارزش‌ها در جوامع مختلف حکایت دارد. از این رو، این باور جلدی در میان طراحان ایده سبک‌های هویتی وجود دارد که یکی از علل تفاوت میان افراد در روبه‌رو شدن با مسائل و موقعیت‌های گوناگون فردی و اجتماعی، تفاوت سبک هویتی آنان است (مارسیا<sup>۱</sup>، ۱۹۶۶؛ برزونسکی<sup>۲</sup>، ۱۹۹۰؛ ۲۰۱۱؛ ۲۰۱۴). از این منظر، یکی از مسائل مهم در جهان معاصر در درجه نخست، وضعیت ارزش‌های زیربنای توسعه پایدار و در درجه دوم، اهمیت و اثر شکل‌های هویت‌یابی در جوامع بر این فرایند است. از این منظر، پیوندهای میان این دو مؤلفه و تعامل‌ها و اثرها و واکنش‌های آنها می‌تواند بر فرایند توسعه جوامع به‌ویژه جامعه ایران تأثیر ماندگاری داشته باشد.

علاوه بر اهمیت مسئله در سطح جهان و ایران، در سال‌های اخیر با وقوع تغییرات در فرایند مدرنیزاسیون، افزایش نرخ‌های باسوادی و تحصیلات عالی، گسترش شکل‌های مدرن رسانه‌های ارتباطی مانند ماهواره، اینترنت و شبکه‌های اجتماعی مجازی و شکل‌گیری تغییرات فرهنگی-اجتماعی (صوری - محتوایی) متناسب با آن، جامعه و فرهنگ کردستان ایران نیز در حال تجربه نوعی گذار است که دارای ویژگی‌های خاص خود بوده و پیامدهای متعددی نیز برای فرهنگ و هویت‌گردها به دنبال دارد؛ به گونه‌ای که به نظر می‌رسد مسائل زیربنایی و زیست‌محیطی به‌عنوان یکی از اولویت‌های شهروندان، به‌ویژه جوانان هم در ایران و هم در کردستان مورد توجه قرار گرفته است و نشان از تغییرات در وضعیت ارزش‌های زیربنای توسعه پایدار در این مناطق دارد. یافته‌های پیمایش ارزش‌ها و نگرش‌های ایرانیان (ارزش‌ها و نگرش‌های ایرانیان، موج سوم، ۱۳۹۵) نیز مؤید این ماجراست که محیط‌زیست‌گرایی ایرانیان

1. Marcia  
2. Berzonsky, D

بالاخص در میان جوانان، در حد متوسط روبه‌بالا است. هرچند این موضوع و تغییر رویکرد در ابتدای راه قرار دارد و روند و فرایندی بسیار طولانی برای تثبیت آن در میان جامعه و مردم ایران و به‌ویژه کردستان موردنیاز است. علاوه‌برآن، شکل‌های هویتی‌یابی نیز متناسب با این تغییرات، دچار دگرگونی شده‌اند، که به نظر می‌رسد سبک‌های هویتی‌یابی که مهم‌ترین ویژگی آن تابعیت و اهمیت دیگران، جمع و انتظام اجتماعی و پیروی از تجویزها و انتظارات افراد مهم، که پیش‌تر به‌عنوان سبک مسلط در هویتی‌یابی جوانان نسل‌های پیشین با اهمیت قلمداد می‌شد، امروزه جای خود را به سبک‌های هویتی اطلاعاتی داده است که تأکید اصلی آن بر خرد خودبنیاد و استقلال فردی و کنکاش و جستجو درزمینه یافتن هویت مطلوب است، که پیامدهای آن را نیز می‌توان در اولویت‌بندی ارزش‌های فرهنگی (احمدی، ۱۳۹۳) و تمایل به کسب هویت فرهنگی خاص در مقابل دیگری (احمدی و قادرزاده، ۱۳۹۵) مشاهده کرد. بنابراین و باتوجه‌به شرح و تفسیرهای فوق، پرسش اساسی نوشتار حاضر ضمن سنجش وضعیت ارزش‌های زیربنای توسعه پایدار (آزادی، برابری، تساهل، احترام به طبیعت و مسئولیت مشترک) و سبک‌های هویتی جوانان سنندجی، این است که چه ارتباطی میان سبک‌های هویتی و ارزش‌های زیربنای توسعه پایدار جوانان ۱۹-۲۹ سال شهر سنندج وجود دارد؟ همچنین، پرسش اصلی درزمینه جهت و مسیر ارتباط علی است که میان این دو متغیر در واقعیت برقرار است، یا اینکه درهم‌تنیدگی و ارتباطات دوسویه و متقابل، در نتیجه همپوشانی تقریبی محتوا میان آن‌ها وجود دارد؟

### پیشینه تحقیق

در حقیقت، اگرچه دو مفهوم و سنج‌های سبک‌های هویتی و جهت‌گیری‌های ارزشی مرتبط با توسعه، موضوعات مهم و البته باسابقه در جامعه علمی جهان و ایران هستند، اما مطالعات اندکی به بررسی هم‌زمان هر دو مقوله پرداخته‌اند و اصولاً، مطالعه چندانی به‌ویژه از منظر ارتباط میان این دو مفهوم در ایران انجام نپذیرفته است و مطالعه حاضر از این منظر که روابط متقابل و متقاطع میان دو مفهوم را می‌سنجد، مطالعه‌ای تا حدودی متفاوت است.

مهم‌ترین و مرتبط‌ترین مطالعه به موضوع حاضر را مایکل برزونسکی و همکاران (۲۰۱۱)؛ (۲۰۱۴) در رابطه با پیوند سبک‌های هویتی و جهت‌گیری‌های ارزشی انجام داده‌اند. برزونسکی و همکاران در مطالعه نخست (۲۰۱۱) با بررسی ارتباط میان سبک‌های فرایندی هویتی (اطلاعاتی،

هنجاری و آشفته) و ارزش‌های فرهنگی به این نتیجه رسیده‌اند که سبک هویت‌یابی اطلاعاتی ارتباط مثبت و معناداری با ارزش‌های استقلال و تأکید بر حس فردی دارد، درحالی‌که سبک هویتی هنجاری با ارزش‌هایی مانند امنیت و سنت رابطه مثبت و معناداری دارد و نهایتاً سبک هویت‌یابی اجتنابی-آشفته بیش‌ازهمه با ارزش‌های لذت‌گرایی و قدرت ارتباط معناداری داشته است. برزونسکی و همکاران همچنین در مطالعه اخیر (۲۰۱۴) نتایج مطالعه نخست را مورد تأکید قرار داده و بر این نکته تأکید کردند که تفاوت‌های فردی در موضوعات خودکنترلی و تعهد خودمعرف<sup>۱</sup> می‌تواند عامل تسهیلگر و مداخله‌گر در ارتباط میان سبک‌های هویتی و ارزش‌های فرهنگی به حساب آید. به‌عنوان نمونه، آن‌ها به این نتیجه رسیدند که سطوح بالای خودکنترلی با ارزش‌های سستی ارتباط مثبت و معنادار داشته و البته با ارزش‌های لذت‌گرایی و رفاه‌طلبی فردی ارتباط منفی و معنادار داشته است.

یکی از نخستین تلاش‌ها برای سنجش اعتبار و روایی ارزش‌های زیربنای توسعه پایدار، توسط شفرد<sup>۲</sup> و همکاران (۲۰۰۹) تحت عنوان «سنجش ارزش‌های زیربنای توسعه پایدار: بسط یک مقیاس معتبر» انجام شده است. در این مطالعه، آن‌ها شش بُعد آزادی، برابری، همبستگی، تساهل، احترام به طبیعت و مسئولیت مشترک را به‌عنوان ابعاد معتبر و دارای روایی و پایایی برای سنجش ارزش‌های زیربنای توسعه پایدار معرفی می‌کنند. توربورنسون و همکاران<sup>۳</sup> (۲۰۱۱) در سنجش نگرش جوانان نسبت به ارزش‌های زیربنای توسعه پایدار، بر سه ارزش زیربنایی یعنی احترام به طبیعت، همبستگی و برابری متمرکز بوده‌اند. آنان به این نتیجه رسیدند که نگرش‌های جوانان مبتنی بر جنس، زندگی در شهر یا روستا و پایه تحصیلی تفاوت معناداری دارد. همچنین ارتباط معناداری میان ارزش همبستگی و علاقه‌مندی به محافظت وجود داشته است.

در ایران، پورسیفی و رنجبران (۱۳۹۶) در مطالعه‌ای به بررسی رابطه سبک‌های هویتی، مسئولیت‌پذیری و جهت‌گیری‌های مذهبی پرداخته و به این نتیجه رسیده‌اند که سبک هویتی سردرگم/اجتنابی توان پیش‌بینی احساس تنهایی دانشجویان را دارد. همچنین احساس تنهایی دانشجویان با حس مسئولیت‌پذیری و تعهدشان رابطه معکوس و منفی داشته است و توان پیش‌بینی احساس تنهایی دانشجویان بر اساس جهت‌گیری مذهبی‌شان وجود نداشته است.

---

1. Self-defining Commitment  
 2. Shepherd, D  
 3. Torbjörnsson, T., Molin, L., & Karlberg

مهرابی کوشکی و همکاران (۱۳۹۵) در مطالعه نقش سبک‌های هویتی در تبیین هویت ملی به‌عنوان جهت‌گیری ارزشی در راستای نظام در اصفهان، به نتیجه رسیدند که سبک‌های هویتی نقش مهمی در تبیین گرایش به هویت ملی دارند و در این میان سبک هنجاری بیشترین تأثیر مثبت و هم‌افزا را داشته و سبک اجتنابی در جهت کاهش هویت ملی دانشجویان عمل کرده است. این در حالی است که خودبسنده‌گی، اکتشاف و جستجوگری فعالانه یعنی سبک هویتی اطلاعاتی، نتوانست نقش معناداری در جهت افزایش یا کاهش هویت ملی ایفا کند. احمدی (۱۳۹۳) در مطالعه‌ای به بررسی گونه‌شناسی ارزش‌های فرهنگی مبتنی بر مؤلفه‌های هویتی (جمععی) پرداخته است. نتایج تحلیلی تحقیق حاکی از ارتباط معنادار سطح هویت قومی و هویت ملی با محافظه‌کاری و ارتباط معنادار میان سطح تأکید بر هویت جهانی و سه بُعد ارزش‌های فرهنگی یعنی آمادگی برای تغییر، خودافزایی و جهان‌شمولی بوده است.

با مرور تحقیقات صورت‌گرفته می‌توان گفت که اگرچه هر دو مفهوم و سنجۀ ارزش‌های زیربنای توسعه پایدار و شکل‌های هویتی‌یابی، موضوعات مهم و البته باسابقه در جامعه علمی جهان و ایران هستند، اما مطالعات اندکی به بررسی هم‌زمان هر دو مقوله پرداخته‌اند و اصولاً، مطالعه‌چندانی به‌ویژه از منظر ارتباط میان این دو مفهوم در ایران انجام نشده است. مطالعه حاضر از این منظر که روابط متقابل میان دو مفهوم را می‌سنجد، مطالعه‌ای تا حدودی متفاوت است. از سوی دیگر، حتی مطالعات اندکی در رابطه با وضعیت و عوامل مؤثر بر ارزش‌های زیربنای توسعه پایدار در سطح جهانی و ایران انجام شده است، چنانکه شفر<sup>۱</sup> و همکاران (۲۰۰۹) معتقدند که دانش اندکی در رابطه با ماهیت این ارزش‌های پایداری وجود دارد و مطالعات بیشتری درباره این ارزش‌ها و نحوه سنجش آن‌ها موردنیاز است. مطالعه حاضر می‌تواند این خلأ مطالعاتی را حداقل در ایران پر کند. علاوه بر آن، مطالعات تجربی فوق، بیش از همه، به‌صورت مجزا به تحلیل مقوله‌های موردبررسی پرداخته‌اند. در مطالعات هویتی، سه نوع سبک هویتی‌یابی عموماً به‌مثابه فرایند گذار جوامع تلقی شده‌اند؛ به این معنا که سبک هویتی اطلاعاتی به جوامع و موجودیت‌های مدرن نسبت داده شده و سبک زندگی هنجاری در جوامع سنتی و موجودیت‌های سنتی یافت شده‌اند. در

---

1. Shepherd, E

مورد ارزش‌های زیربنای توسعه پایدار، به‌رغم اهمیت موضوع، مطالعات چندانی صورت نپذیرفته و عمده مطالعات در حد سنجش توصیفی وضعیت ابعاد شش‌گانه این ارزش‌ها باقی مانده است.

### مبانی نظری

در نیمه دوم قرن گذشته و تا پیش‌از آن، اندیشه توسعه و رویکردهای مرتبط، همچون خود مفهوم توسعه و دلالت‌های عملی آن، دستخوش دگرگونی‌ها و تحولات مهمی شده است. در حقیقت نگرش به فرایند توسعه، سیری تحولی در مسیر تکاملی را پیموده است. این سیر تحولی از نگرش سنتی اواخر دهه ۱۹۴۰ تا ۱۹۵۰ که توسعه را تنها در قالب توسعه اقتصادی تعریف می‌کرد، تا نگرش به توسعه به‌مثابه آزادی و عدالت و طرح مفهوم توسعه در مفاهیم سیاسی و اجتماعی و درنهایت نگرش معاصر به توسعه با تأکید بر پایداری، به‌ویژه در راستای محافظت از محیط‌زیست، احترام به طبیعت و توجه به نسل‌های آتی، قابل‌ردیابی است. پراستنادترین تعریف، تعریفی است که توسط گزارش کمیسیون براونلند<sup>۱</sup> ارائه شده است. این گزارش توسعه پایدار را به‌عنوان «توسعه‌ای تعریف می‌کند که نیازهای نسل فعلی را برآورده سازد، بدون آنکه توانایی نسل‌های آینده در تأمین نیازهای خود را دچار مشکل کند» (شفر و کرین<sup>۲</sup>، ۲۰۰۵: ۱۲۱). بنابراین، توسعه پایدار، الگویی از توسعه و همچنین مفهومی است که خواستار بهبود سطح زندگی بدون به خطر انداختن اکوسیستم‌های زمین و یا ایجاد چالش‌های زیست‌محیطی مانند جنگل‌زدایی و آلودگی آب‌وهواست (براونینگ و ریگولون<sup>۳</sup>، ۲۰۱۹). این نوع توسعه از منابع به شکلی استفاده می‌کند که برای سایرین نیز تداوم داشته باشند. اهمیت توسعه پایدار در جهان معاصر، بسیاری از متفکران را به اندیشه درباره شیوه‌های تقویت و تحکیم پایه‌های این فرایند جلب کرده است. از این‌منظر، مقوله‌های متعددی از سوی متفکران مختلف طرح شده است. یکی از مهم‌ترین استدلال‌ها در این زمینه این است که برای دستیابی به توسعه پایدار باید در ارزش‌های انسانی تغییر ایجاد شود، که آن‌هم به‌نوبه خود به افراد کمک می‌کند تا اهداف خود را تعریف و هدایت کرده، نگرش خود را چارچوب داده و زمینه‌ای برای ارزیابی اقدامات افراد، سازمان‌ها و جوامع فراهم کنند (لیزروویتس، کیتس و پاریس، ۲۰۰۶). درواقع، ارزش‌ها

1. Brundtland Commission Report
2. Schaefer, A., & Crane, A
3. Browning, M., & Rigolon, A



درونی‌ترین لایه‌های شخصیت انسان‌ها هستند و شناخت مطلوب واقعیت‌های درونی هرکس منوط به شناخت ارزش‌ها و گرایش‌های ارزشی اوست. در پیوند خاص با توسعه پایدار، مجمع عمومی سازمان ملل متحد، اهمیت تغییر ارزش‌های پایداری مردم برای هدایت نگرش‌ها و رفتارها به سمت توسعه پایدار را با اعلام مجموعه‌ای از «ارزش‌های اساسی خاص که برای روابط بین‌الملل در قرن بیست‌ویکم ضروری هستند» تصدیق کرده است (ملل متحد، ۲۰۰۰). این ارزش‌های توسعه پایدار برای روابط بین‌الملل در قرن بیست‌ویکم ضروری است، زیرا آن‌ها به احتمال زیاد، تصمیمات سیاسی (توسط ارگان‌های بین‌المللی و دولت‌های ملی)، اقدامات سازمانی و رفتارهای مصرفی و کاربران را هدایت می‌کنند و این فرایند نیز متعاقباً بر کیفیت زندگی مردم در سراسر جهان و حفظ محیط اجتماعی و اجتماعی مؤثر خواهد بود. ارزش‌های زیربنای خاصی که توسط اعلامیه قرن سازمان ملل متحد مطرح شد شامل: آزادی، برابری، همبستگی، تساهل، احترام به طبیعت و مسئولیت مشترک بود. به‌رغم اهمیت این ارزش‌ها، دانش اندکی درباره ماهیت آن‌ها و میزان کمک آن‌ها به توسعه پایدار وجود دارد (مابوگونجی، ۲۰۰۴). علاوه بر مباحث فوق، اهمیت تبیین دلایل گرایش به ارزش‌های توسعه پایدار مهم است. گروه‌های مختلف در پاسخ به تجربه‌های تاریخی منحصربه‌فرد، میراث فرهنگی خاص خود را بسط می‌دهند. این میراث به آرامی تغییر می‌کند و از این‌رو عناصر فرهنگی می‌توانند در طول سالیانتمادی تداوم داشته باشند. بنابراین، تبیین تفاوت‌های فرهنگی نیازمند بررسی متغیرهای تبیینی است که تجربه بلندمدت تاریخی را منعکس می‌کنند. بسیاری از تلاش‌ها برای تبیین تفاوت فرهنگی تا به امروز بر تجربه‌های اجتماعی معاصر متمرکز بوده‌اند و اهمیت بیشتری برای ویژگی‌های اجتماعی مانند پایگاه اجتماعی-اقتصادی، نظام‌های سیاسی و میزان مولید قائل شده‌اند. در این زمینه، مشخص است که وضعیت زندگی افراد فرصت‌هایی برای پیگیری یا تأکید بر بعضی ارزش‌ها را ساده‌تر از دیگر ارزش‌ها فراهم می‌آورد. یکی از مهم‌ترین مؤلفه‌هایی که اثر زیادی بر تمایل یا عدم تمایل به ارزش‌هایی خاص برجای می‌گذارد، وضعیت هویت و برساخت و فرایند شکل‌گیری هویت است. اریک اریکسون<sup>۱</sup> (۱۹۶۸) از پیشگامان بحث هویت‌یابی، هویت را چارچوبی می‌داند که افراد با بهره‌گیری از آن، تجارب زندگی خود را معنا و تفسیر کرده و اهداف

---

1. UN  
2. Erikson, E

زندگی خود را تعیین می‌کنند. به‌زعم او، دوران نوجوانی زمان ایجاد همین چارچوب است و رشد مفاهیم عاطفی، اجتماعی، ذهنی و اخلاقی از این دوره شدت می‌گیرد و انتظار می‌رود فرد تا دوره جوانی به بلوغ لازم برسد و مفهوم «خود» و «دیگری» در سطوح مختلف فردی و اجتماعی شکل گرفته شود. اریکسون بر مبنای دو مقوله «تعهد» و «جستجوگری» چهار پایگاه هویتی را از یکدیگر بازشناسایی کرده است: هویت موفق (وجود تعهد و جستجوگری)؛ هویت دیررس (نبود تعهد و وجود جستجوگری)؛ هویت زودرس (وجود تعهد و نبود جستجوگری) و هویت سردرگم (نبود تعهد و جستجوگری) (نوابی نژاد، ۱۳۸۶).

ایده اریکسون در باب سبک‌ها یا پایگاه‌های هویتی، منشأ نظریه‌پردازی درباره فهم هویت‌یابی و مراحل تکوین آن شد و توسط مارسیا (۱۹۶۶؛ ۱۹۷۹) و برزونسکی (۱۹۹۰؛ ۲۰۰۳؛ ۲۰۱۱؛ ۲۰۱۴) با جهت‌گیری شناختی و اجتماعی بسط یافت. مارسیا (۱۹۶۶) مانند اریکسون معتقد است هویت در مراحل مختلف تکامل می‌یابد و مهم‌ترین دوره تکامل و شکل‌گیری آن، دوره نوجوانی و جوانی است. از منظر او، فرد ممکن است چهار گونه هویت را بر مبنای کاوش و تعهد تجربه کند: هویت آشفته؛ هویت زودرس؛ هویت دیررس و هویت موفق (تحقق‌یافته). تحقیقات اخیر او و همکارانش (۲۰۱۰) نشان می‌دهد درصد زیادی از افراد تا سنین بزرگسالی به پایگاه هویت موفق نمی‌رسند و به درجات مختلف، بحران و آشفتگی هویتی دوران نوجوانی را به همراه دارند.

برزونسکی (۱۹۹۰) دیگر صاحب‌نظر مطرح در این حوزه، تحقیقات خود را بر مبنای رویکردی شناختی، دنبال کرده است. به‌زعم وی، هویت افراد متأثر از جهان اجتماعی تداوم یافته و رشد می‌کند و سبک هویت عبارت است از اینکه چگونه افراد به جستجو، پردازش و ارزیابی اطلاعات مربوط به خود می‌پردازند و از آن استفاده می‌کنند (طباطبایی و همکاران، ۱۳۹۰: ۲۷). به‌عبارت‌دیگر، هویت نحوه تلقی افراد از خود و نیز چگونگی تفسیر افراد از جهان اطرافشان است (برزونسکی، ۲۰۱۴). سبک‌های برزونسکی فرایندهایی را شامل می‌شود که تجربیات و اطلاعات مربوط به خود را کدگذاری، پردازش و سازمان‌دهی می‌کند. مدل برزونسکی شکل بسط‌یافته نظریه مارسیا در زمینه وضعیت‌های هویت است. این الگو به تفاوت در فرایندهای شناختی-اجتماعی و انطباق هویت تأکید دارد. این الگوی شناختی-اجتماعی به تفاوت برجسته در درگیری و یا اجتناب افراد از تکالیف مختلفی همچون تصمیم‌گیری، حل

مسائل شخصی و موضوعات هویت اشاره دارد. بر اساس مدل برزونسکی، احساس هویت از طریق ساخت‌های شناختی خود به وجود می‌آید که از تعامل متقابل با محیط اجتماعی و فیزیکی تجربه می‌شود. این تشریح فرایند بر دو جنبه مهم این الگو تأکید دارد: یکی فرد به‌عنوان موجودی فعال است و دیگری تأثیری که محیط بر فرد می‌گذارد. مدل برزونسکی (۱۹۹۰) به سه فرایند و سبک شناختی در جهت‌گیری‌های هویتی نظم می‌بخشد:

**سبک اطلاعاتی:** یا به بیان اریکسون و مارسیا پایگاه هویت دیررس و به‌تعویق‌افتاده. افراد دارای سبک اطلاعات‌مدار درگیر فرایند خودکاو‌شگری فعال هستند و به جست‌وجو، پردازش و ارزیابی اطلاعات مربوط به خود می‌پردازند (آدام و برزونسکی، ۲۰۰۳). این افراد نیاز زیادی به شناخت و پیچیدگی شناختی احساس می‌کنند، کم‌تر در جستجوی تأیید و تصدیق دیگران هستند، به قضاوت‌های خود اعتماد دارند و در برخورد با موقعیت‌های مبهم و افراد جدید پذیرش زیادی دارند (مغانلو و همکاران، ۱۳۸۸). این افراد به‌طور فعال اطلاعات مربوط به خویش را جستجو و ارزیابی می‌کنند و مورد استفاده قرار می‌دهند. نسبت به آینده امیدوار و کمتر تحت تأثیر دیگران بوده و متناسب با باورهای خود عمل می‌کنند. آنان در مورد مشاهدات خود با تردید برخورد کرده، تمایل دارند قضاوت در مورد رخداد‌های اطرافشان را به تعویق بیندازند تا در زمانی مناسب اطلاعات خود را ارزیابی و تحلیل کنند (کرامر<sup>۱</sup>، ۲۰۰۴).

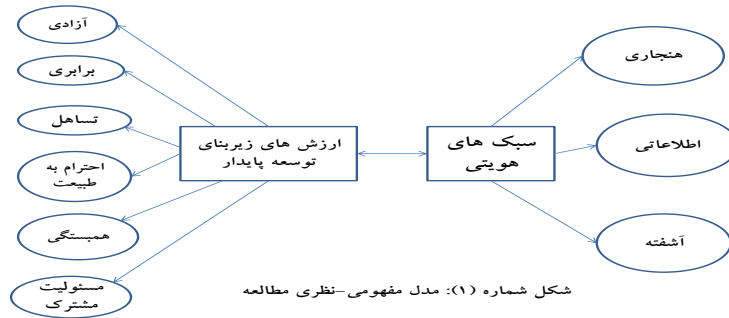
**سبک هنجاری:** در سبک هنجاری، فرد در مواجهه با مسائل به شیوه‌ای واکنشی و هماهنگ با انتظارات گروه‌های مرجع و دیگران عمل می‌کند و به‌صورت خودکار و بدون خودارزیابی، ارزش‌ها و باورها را درونی می‌کند. این سبک با ویژگی‌هایی مانند وظیفه‌شناسی مفرط، کمک‌خواهی، ناشکیبایی و میل شدید به ساختارمندی قضاایا، خودپنداره پایدار و عدم تمایل به بررسی اطلاعات ناهمگام با ارزش‌ها و باورها رابطه دارد.

**سبک سردرگم یا اجتنابی:** افراد دارای سبک سردرگم یا اجتنابی از رویارویی با مسائل مربوط به هویت دوری می‌کنند. رفتار این افراد بر پایه عوامل موقعیتی و لحظه‌ای تنظیم می‌شود و از راهبردهای ضعیف اسنادی و شناختی استفاده می‌کنند. این افراد از رویارویی با مسائل و تصمیم‌های شخصی بیزارند (جوکار و لطیفیان، ۱۳۸۵).

### سبک‌های هویت‌یابی و ارزش‌های زیربنای توسعه پایدار

هرچند هر دو مؤلفه سبک‌های هویتی و ارزش‌های زیربنای توسعه پایدار شامل فرایندهای شناختی و منعکس‌کننده راه‌های مشخصی کنش هستند، اما ارزش‌های زیربنای توسعه پایدار، باورهایی دربارهٔ تحول رفتار افراد است. درحالی‌که سبک‌های هویتی، رویکردهای راهبردی در مورد نحوهٔ حل مشکلات، تناقضات و فرایندها و ارزیابی شکل‌گیری خوداتکایی است. به عبارت دیگر، ارزش‌های زیربنای توسعه پایدار، اصول راهنما دربارهٔ آن چیزی است که افراد برای نیل به آن باید تلاش کنند. درحالی‌که سبک‌های هویت، منعکس‌کنندهٔ نحوه و فرایند انجام تلاش برای نیل به آن اهداف و حالت‌های مطلوب مورد نظر است. در همین راستا، سه گونه تفسیر قابل ملاحظه است: تفسیر نخست در راستای اهمیت تعیین‌کنندگی و علیت هویت و سبک‌های هویتی برای ارزش‌ها در کل و ارزش‌های زیربنای توسعه پایدار به‌طور خاص است (اریکسون، ۱۹۶۶؛ برزونسکی، ۲۰۱۱). تفسیر دوم در جهت معکوس و در زمینهٔ اهمیت جهت‌گیری‌های ارزشی در برساخت هویت اشاره دارد (شواریز، ۱۹۹۴: ۲۰۰۷) و در نهایت راه سوم که در این مطالعه بر اهمیت آن تأکید می‌شود و آن هم‌آوایی و سازگاری میان دو مؤلفه ارزش‌ها و سبک‌های هویتی است. از این منظر، فرضیه‌های زیر برای مطالعه حاضر مدون شدند:

- بین سبک هویت‌یابی اطلاعاتی و وضعیت ارزش‌های زیربنای توسعه پایدار (آزادی، برابری، تساهل، احترام به طبیعت، همبستگی و مسئولیت مشترک) رابطه وجود دارد.
- بین سبک هویت‌یابی هنجاری و وضعیت ارزش‌های زیربنای توسعه پایدار (آزادی، برابری، تساهل، احترام به طبیعت، همبستگی و مسئولیت مشترک) رابطه وجود دارد.
- بین سبک هویت‌یابی آشفته و وضعیت ارزش‌های زیربنای توسعه پایدار (آزادی، برابری، تساهل، احترام به طبیعت، همبستگی و مسئولیت مشترک) رابطه وجود دارد.



### روش‌شناسی تحقیق

روش تحقیق توصیفی-تحلیلی (غیرآزمایشی) از نوع همبستگی بوده است. از نظر کنترل وضعیت پژوهش، بررسی پیمایشی، از نظر هدف، بررسی کاربردی و به لحاظ معیار زمان، این تحقیق از نوع مقطعی است. جامعه آماری پژوهش را کلیه جوانان ۱۸-۲۹ سال شهر سنج با جمعیتی بالغ بر ۱۹۰۰۰۰ نفر در سال ۱۳۹۸ تشکیل داده‌اند. حجم نمونه بر اساس فرمول نمونه‌گیری کوکران با دقت برآورد  $d = 0.05$  و حداکثر واریانس  $pq = 0.25$  و سطح اطمینان ۹۵ درصد، ۳۲۴ نفر تعیین شدند. نمونه‌گیری به روش خوشه‌ای چندمرحله‌ای انجام گرفته است. واحد تحلیل پژوهش حاضر شهروندان و قلمرو زمانی تحقیق شش‌ماهه دوم سال ۱۳۹۸ است. همچنین، پرسشنامه مطالعه از دو زیرمجموعه یا دو پرسشنامه متفاوت، یکی محقق‌ساخته درباره ارزش‌های توسعه پایدار و دیگری پرسشنامه استاندارد سبک‌های هویتی‌یابی برزونسکی (۱۹۹۷؛ ۲۰۱۴) ساخته شده است که در ادامه به نحوه عملیاتی شدن متغیرها اشاره خواهد شد.

### تعریف عملیاتی متغیرها

ارزش‌های زیربنای توسعه پایدار: در این مطالعه منظور از ارزش‌های زیربنای توسعه پایدار، ارزش‌هایی است که به پایداری توسعه در حوزه‌های مختلف و ماندگاری منابع برای نسل‌های آتی، به‌رغم تأمین نیازهای آتی، کمک می‌کند. از این منظر، مبتنی بر اعلامیه جهانی سازمان ملل و همچنین مطالعه شفرد (۲۰۰۹) شش ارزش آزادی، برابری، تساهل، احترام به طبیعت، همبستگی و مسئولیت مشترک به‌عنوان ارزش‌های زیربنایی تعریف می‌شوند که هرکدام مبتنی بر گویه‌های

مختلف سنجش شده‌اند. روایی و پایایی گویه‌های سنجش‌کننده توسط شفرد در مطالعات مختلف (۲۰۰۹؛ ۲۰۱۲) آزمون شده است.

جدول ۱. تعریف نظری و عملیاتی شاخص ارزش‌ها و ابعاد آن

شاخص	ابعاد	تعاریف نظری و عملی
ارزش‌های زیربنای توسعه پایدار	آزادی	افراد حق ادامه حیات دارند و فرزندان خود را باوقار، فارغ از گرسنگی و ترس از خشونت، ظلم و بی‌عدالتی بزرگ کنند. حاکمیت دموکراتیک و مشارکتی بر اساس خواست مردم به بهترین وجه، این حقوق را تضمین می‌کند.
	برابری	هیچ فردی و هیچ کشوری نباید از فرصت بهره‌مندی از توسعه محروم شود. باید از حقوق و فرصت‌های برابر زنان و مردان اطمینان حاصل شود.
	همبستگی	چالش‌های جهانی باید به‌گونه‌ای مدیریت شود که هزینه‌ها و کارها را به‌طور عادلانه مطابق با اصول اساسی عدالت و عدالت اجتماعی توزیع کند. کسانی که رنج می‌برند یا کمترین سود را می‌برند، مستحق کمک کسانی هستند که بیشترین سود را می‌برند.
	تساهل	انسان‌ها باید با توجه به تنوع اعتقادی، فرهنگی و زبانی خود، به یکدیگر احترام بگذارند. از تفاوت در جوامع نباید هراس داشت و سرکوب کرد، بلکه به‌عنوان یک سرمایه ارزشمند بشریت گرامی داشت.
	احترام به طبیعت	تدبیر باید در مدیریت همه گونه‌های زنده و منابع طبیعی مطابق با دستورالعمل‌های توسعه پایدار نشان داده شود. فقط از این طریق می‌توان ثروت‌های بی‌اندازه‌ای را که طبیعت در اختیار ما قرار داده است، حفظ و به فرزندان منتقل کرد. الگوهای تولیدی و مصرفی ناپایدار کنونی باید به نفع رفاه آینده ما و فرزندانمان تغییر یابد.
	همبستگی مسئولیت	مسئولیت مدیریت توسعه اقتصادی و اجتماعی در سراسر جهان و همچنین تهدیدهای صلح و امنیت بین‌المللی باید در بین ملت‌های جهان تقسیم شود و باید به‌صورت چندجانبه اعمال شود.

سبک‌های هویت‌یابی: بنا به نظریه برزونسکی سه نوع سبک هویت‌یابی اطلاعاتی، هنجاری و آشفته - اجتنابی مطرح است که نحو سنجش آن‌ها در قالب طیف لیکرت به این ترتیب است:

سبک اطلاعاتی: درباره آنچه باید در زندگی انجام دهم ساعت‌ها فکر کرده‌ام؛ وقتی با شخصی مسئله‌ای را مطرح می‌کنم سعی می‌کنم نقطه‌نظرات او را درک کنم؛ زمان زیادی را صرف خواندن و یا سعی در فهم مسائل سیاسی کرده‌ام؛ زمان زیادی را صرف صحبت با مردم کرده‌ام تا اعتقاداتی پیدا کنم که به‌کارم آید؛ وقتی مسئله‌ای دارم برای فهم آن بسیار فکر می‌کنم؛ بهتر است در مواقع مشکل از متخصصین (پزشک، وکیل، معلم و ...) نظرخواهی کنیم؛ مشکلاتم می‌تواند یک مبارزه جالبی باشند و...

سبک هنجاری: بر اساس ارزش‌هایی که با آن‌ها تربیت شده‌ام عمل می‌کنم؛ طوری بزرگ شده‌ام که می‌دانم چه کار کنم؛ هرگز شک جدی درباره اعتقادات دینی خود نداشته‌ام؛ از زمان جوانی می‌دانستم می‌خواهم چه کاره شوم؛ بهتر است یک‌سری اعتقادات محکمی داشته باشیم تا اینکه به اعتقادات مختلفی رو آوریم و...

سبک آشفته - اجتنابی: به آنچه در زندگی انجام می‌دهم مطمئن نیستم؛ درباره ارزش‌هایی که در پیش دارم نگران نیستم، هرچه پیش آید، خوش آید؛ اگر نسبت به مشکلات خود نگران نباشم، معمولاً خودبه‌خود حل می‌شوند؛ هم‌اکنون درباره آینده فکر نمی‌کنم، تا آن موقع هنوز وقت بسیار است؛ وقتی مجبور شوم تصمیم بگیرم تا آنجا که امکان دارد منتظر می‌شوم ببینم چه رخ می‌دهد؛ زندگی را جدی نمی‌گیرم فقط سعی دارم از آن لذت ببرم و...

میزان روایی سازه‌های متعدد پژوهش (ارزش‌های توسعه پایدار و سبک‌های هویتی) بر اساس آلفای کرونباخ در جدول شماره ۳ آمده است که به نظر می‌رسد همه سازه‌های تحت مطالعه در حد مطلوبی دارای روایی‌اند.

جدول ۲. ضریب آلفای کرونباخ سازه‌ها

سازه‌ها	تعداد گویه	میزان آلفا	سازه‌ها	تعداد گویه	میزان آلفا
آزادی	۷	۰/۹۳۴	مسئولیت مشترک	۵	۰/۸۴۸
برابری	۳	۰/۸۲۶	سبک اطلاعاتی	۱۰	۰/۸۷۳
تساهل	۵	۰/۹۱۳	هنجاری	۹	۰/۷۹۲
احترام به طبیعت	۵	۰/۸۹۴	آشفته	۱۱	۰/۹۰۳
همبستگی	۳	۰/۷۸۹			

### یافته‌های تحقیق

یافته‌های حاصل از پژوهش در زمینه توزیع فراوانی جنسیت نشان می‌دهد که ۳۲۴ از افراد مورد مطالعه، ۱۷۰ نفر (۵۲/۵ درصد) پسر و ۱۵۴ نفر (۴۷/۵ درصد) دختر هستند. به لحاظ تعلق مذهبی ۲۹۳ نفر (۹۰) از پاسخگویان سنی و ۳۱ نفر (۱۰) شیعه هستند. از نظر مقطع تحصیلی، ۱۶۷ نفر (۵۱/۵) تا دیپلم، ۳۲ نفر (۱۰) کاردانی، ۸۵ نفر (۲۶ درصد) کارشناسی، ۳۵ نفر (۱۱) کارشناسی ارشد و ۵ نفر (۱/۵) دانشجوی دکتری هستند.

### توزیع جامعه آماری برحسب ابعاد ارزش‌های زیربنای توسعه پایدار و سبک‌های

#### هویتی

مقیاس‌های تعریف شده برای سه سبک هویت در دامنه ۱ (ضعیف‌ترین وضعیت) تا ۵ (قوی‌ترین وضعیت) با میانگین ۳ بوده است. اولین و مهم‌ترین نتیجه‌ای که از محاسبات حاصل می‌شود این است که هر سه سطح هویت، شامل اطلاعاتی، هنجاری و آشفته، دارای میانگین‌های بالاتر از مقدار ۳ بوده‌اند و همگی دارای تفاوت معنادار با سطح متوسط مقیاس اندازه‌گیری هستند. به بیان دیگر، کران پایین هیچ‌یک از سطوح هویت از مقدار ۳ پایین‌تر نیست. چنین نتیجه‌ای به معنای آن است که هیچ‌یک از انواع هویت را نمی‌توان برای جامعه آماری نادیده گرفت و همگی برای شهروندان حائز اهمیت تلقی می‌شوند.

برآورد فواصل اطمینان ۹۵ درصد برای سه متغیر سبک هویت اطلاعاتی، هویت هنجاری و هویت آشفته نشان می‌دهد که چگونه سبک هویت اطلاعاتی به‌طور معناداری بیشتر از دو سطح دیگر از هویت است. همین نتایج حاکی از بالاتر بودن سبک هویت آشفته در مقایسه با سبک هویت هنجاری است. فواصل اطمینان به دست آمده نشان می‌دهد که تفاوت‌های مشاهده شده میان سطوح مختلف سبک‌های هویت‌یابی در نمونه تحت مطالعه به لحاظ آماری معنادار و نتایج با حداکثر خطای ۵ درصد قابل تعمیم به جامعه آماری است.



جدول ۳. آماره‌های نمونه‌ای و فواصل اطمینان ۹۵ درصد برای میانگین به تفکیک سبک‌های مختلف

هویت یابی

سبک‌های هویت یابی	آماره‌های نمونه‌ای		برآورد فاصله اطمینان ۹۵ درصد برای پارامتر میانگین
	میانگین	انحراف معیار	
هویت اطلاعاتی	۴/۲۷	۰/۸۳	کران بالا ۴/۵۲
هویت آشفته	۳/۹۰	۰/۵۲	کران پایین ۴/۰۰
هویت هنجاری	۳/۳۴	۰/۵۴	کران بالا ۳/۵۶

به‌لحاظ پراکندگی سبک‌های هویت در نمونه آماری تحت مطالعه، نتایج نشان می‌دهد سبک هویت یابی اطلاعاتی در مقایسه با هویت آشفته از انحراف معیار بالاتری برخوردار است. مقایسه مقادیر  $۰/۸۳$ ؛  $۰/۵۲$  و  $۰/۵۴$  نشان می‌دهد که در جامعه آماری تحت مطالعه، شهروندان دیدگاه‌های یکسان‌تری در باب سبک هویت‌یابی هنجاری دارند و تفاوت در نوع پاسخ‌ها برای گویه‌های مربوط به سبک هویتی اطلاعاتی و هنجاری بیشتر است. از طرف دیگر، مقایسه فواصل اطمینان برای هویت‌های اطلاعاتی و آشفته نیز نشان می‌دهد که هرچند میانگین‌های به‌دست‌آمده برای هویت‌های اطلاعاتی و آشفته با یکدیگر تفاوت معنادار دارند، این تفاوت شدید و عمیق تفسیر نمی‌شود. مقایسه کران‌های پایین و بالا (جدول ۲) برای سطوح مختلف هویت این نتیجه را منعکس می‌کند که هویت اطلاعاتی نه تنها دارای تفاوت معنادار با دو سطح دیگر از هویت است، بلکه این تفاوت به‌طور چشمگیری از شدت بالایی برخوردار است.

همچنین، وضعیت ارزش‌های زیربنای توسعه پایدار در ابعاد شش‌گانه نیز حاکی از آن است که متوسط ارزش آزادی  $۲۱/۱۵$  درصد با انحراف معیار  $۴/۲۵$  بر پیوستار حداقل  $۷$  و حداکثر  $۳۵$ ؛ متوسط نمرات برابری جوانان شهر سنندج  $۱۲/۲۳$  با انحراف استاندارد  $۲/۱۸$  بر پیوستار حداقل  $۳$  و حداکثر  $۱۵$ ؛ تساهل جوانان  $۲۰/۴۸$  با انحراف استاندارد  $۴/۳۲$  بر پیوستار حداقل  $۵$  و حداکثر  $۲۵$ ؛ احترام به طبیعت جوانان  $۱۹/۹۲$  با انحراف استاندارد  $۳/۵۲$  بر پیوستار حداقل  $۵$  و حداکثر  $۲۵$ ؛ نگرش به همبستگی جوانان  $۱۱/۴۳$  با انحراف استاندارد  $۲/۵۴$  بر پیوستار حداقل  $۳$  و حداکثر  $۱۵$  و نهایتاً متوسط نمره مسئولیت مشترک جوانان شهر سنندج  $۱۸/۷۴$  با انحراف استاندارد  $۵/۵۲$  بر پیوستار حداقل  $۵$  و حداکثر  $۲۵$  بوده است. علاوه بر آن، نمره متوسط شاخص

کل ارزش‌های زیربنای توسعه پایدار جوانان با  $۱۰۸/۴۸$  با انحراف استاندارد  $۱۴/۴۲$  بر پیوستار حداقل ۲۵ و حداکثر ۱۲۵ اندکی بالاتر از متوسط بوده است.

جدول ۴. توزیع پراکنندگی جامعه برحسب ابعاد ارزش‌های زیربنای توسعه پایدار

میانگین	انحراف معیار	حداقل	حداکثر	چارک اول	دوم	سوم	
۲۱/۱۵	۴/۲۵	۷	۳۵	۱۰	۱۸	۲۸	آزادی
۱۲/۲۳	۲/۱۸	۳	۱۵	۵	۹	۱۲	برابری
۲۰/۴۸	۴/۳۲	۵	۲۵	۹	۱۶	۲۵	تساهل
۱۹/۹۲	۳/۵۲	۵	۲۵	۹	۱۷	۲۶	احترام به طبیعت
۱۱/۴۳	۲/۵۴	۳	۱۵	۵	۹	۱۳	همبستگی
۱۸/۷۴	۵/۵۲	۵	۲۵	۸	۱۶	۲۳	مسئولیت مشترک
۱۰۸/۴۸	۱۴/۴۲	۲۵	۱۲۵	۴۰	۶۸	۹۵	شاخص کل (ارزش‌های زیربنای توسعه پایدار)

براساس اطلاعات جدول می‌توان عنوان کرد که سطح سه بُعد آزادی، تساهل و برابری بالاتر از متوسط و وضعیت ابعاد احترام به طبیعت، همبستگی و مسئولیت مشترک تقریباً در حد متوسط و پایین‌تر از آن است.

#### سطوح هویت و ابعاد ارزش‌های زیربنای توسعه پایدار

همان‌گونه‌که در چارچوب نظری اشاره شد، سبک‌های متفاوت هویت‌یابی در ابعاد سه‌گانه احتمالاً با ارزش‌های زیربنای توسعه پایدار متناظرند. از این منظر، در ادامه گونه‌شناسی ارزش‌های زیربنای توسعه پایدار مبتنی بر نوع سبک هویت برجسته در پاسخگویان بررسی خواهد شد. جدول شماره ۵ به خوبی ارتباط این دو مقوله را به نمایش گذاشته است.

جدول ۵. شدت و معناداری رابطه میان سطوح هویت با ابعاد و شاخص ارزش‌های زیربنای توسعه پایدار

شدت رابطه سبک‌های هویت با ارزش‌های توسعه			ابعاد اصلی
هویت آشفته	هویت هنجاری	هویت اطلاعاتی	
**۰/۱۶۳	۰/۰۷۳	**۰/۳۹۸	آزادی
۰/۰۰۰	۰/۱۷۸	۰/۰۰۰	

ادامه جدول ۵. شدت و معناداری رابطه میان سطوح هویت با ابعاد و شاخص ارزش‌های زیربنای توسعه

پایدار

شدت رابطه سبک‌های هویت با ارزش‌های توسعه			ابعاد اصلی
هویت آشفته	هویت هنجاری	هویت اطلاعاتی	
*۰/۱۲۱	۰/۱۰۲	*۰/۱۲۶	برابری
۰/۰۲۷	۰/۰۶۵	۰/۰۲۰	
۰/۰۹۸	۰/۰۷۹	**۰/۱۷۳	تساهل
۰/۰۶۲	۰/۰۸۲	۰/۰۰۱	
۰/۰۷۹	۰/۱۴۶	*۰/۱۳۱	احترام به طبیعت
۰/۰۸۲	۰/۰۰۷	۰/۰۰۰	
۰/۰۹۴	**۰/۳۴۶	**۰/۱۲۴	همبستگی
۰/۰۸۸	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	
/۰۸۹	**۰/۱۱۳	**۰/۱۹۸	مسئولیت مشترک
۰/۰۰۸	۰/۰۰۳	۰/۰۰۰	
*۰/۱۲۱	/۱۰۲	**۰/۵۴۲	شاخص کل
۰/۰۰۰	۰/۰۰۹	۰/۰۰۰	

نتایج جدول حاکی از ارتباط معنادار هویت هنجاری با ابعاد همبستگی و مسئولیت مشترک است. نتایج همچنین نشان می‌دهند که بیشترین ارتباط معنادار هویت آشفته با ابعاد آزادی، برابری و تا حدودی تساهل بوده است. نهایتاً اینکه هویت اطلاعاتی مطابق انتظار با هر شش بُعد ارزش‌ها و شاخص کل ارتباط معناداری داشته است. همان‌گونه که از نتایج جدول مشهود است، ارتباط مثبت و کاملاً معناداری میان سبک هویت اطلاعاتی و هویت آشفته با آزادی و برابری وجود دارد. این موضوع نشان از همپوشانی و انطباق تغییرات در سبک‌های هویتی مبتنی بر وضعیت مدرن شدن آن و گرایش به سمت ارزش‌های خاص در مسیر توسعه است. چنین ارتباطی نشان می‌دهد شهروندانی که از سطح بالای تأکید بر هویت اطلاعاتی یا هویت آشفته برخوردارند، احتمالاً گرایش‌های آزادی‌خواهانه و برابری طلب بیشتری از خود بروز می‌دهند. شدت رابطه میان این سبک هویت آشفته و محافظه‌کاری (۰/۱۶۳) و هویت اطلاعاتی و محافظه‌کاری (۰/۱۹۸)، از ارتباط متوسط و تقریباً روبه‌بالا نشان دارد. به عبارتی، با برجسته‌شدن

سبک هویت اطلاعاتی و تا حدودی آشفته نزد جوانان سنندجی، می‌توان انتظار داشت که گونه آزادی خواهانه و برابری طلب ارزش‌های توسعه آن‌ها فعال شود. در همین زمینه، باید عنوان شود که ابعاد دیگر ارزش‌های زیربنای توسعه ارتباطی با وضعیت شدت هویت آشفته پاسخگویان نداشته‌اند.

باید اشاره کرد که ارتباط مثبت و کاملاً معناداری میان سطح تأکید بر سبک هویت هنجاری و دو بُعد همبستگی و مسئولیت مشترک وجود دارد. چنین ارتباطی، مطابق انتظار نشان می‌دهد شهروندانی که از سطح بالای هویت هنجاری برخوردارند، احتمالاً گرایش‌های جمع‌گرایانه و محافظه‌کارانه و همچنین کار گروهی بیشتری از خود بروز می‌دهند. بیشترین شدت رابطه در این زمینه میان تأکید بر هویت هنجاری با همبستگی بوده است (۰/۳۴۶).

همچنین، ارتباط مثبت و کاملاً معنادار میان سطح تأکید بر سبک هویت اطلاعاتی و شش بُعد ارزش‌های زیربنای توسعه نیز مطابق انتظار نشان می‌دهد شهروندانی که از سطح بالای هویت اطلاعاتی برخوردارند، احتمالاً گرایش‌های فردگرایانه و کنجکاوانه و همچنین جهان‌گرایانه و جهان‌شمول بیشتری از خود بروز می‌دهند. بیشترین شدت رابطه در این زمینه میان تأکید بر هویت اطلاعاتی با آزادی بوده است (۰/۳۹۸).

### جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

توسعه پایدار در حقیقت ارضای نیازهای معاصر شهروندان به شیوه‌ای است که نیازهای نسل آینده دچار مخاطره نشود. مقاله حاضر در راستای سنجش وضعیت نگرش‌های جوانان در راستای این ارزش‌های شش‌گانه و البته سنجش اثر شکل‌های هویت‌یابی بر تنوع آن‌ها مدون شده بود. نتایج تحقیق حاکی از آن است که می‌توان نشانه‌هایی از هر سه سطح هویتی (اطلاعاتی، هنجاری و آشفته-اجتنابی) را در میان پاسخگویان مشاهده کرد. اگرچه نتایج حاکی از بالابودن شدت معناداری سبک هویت اطلاعاتی نسبت به دو سطح دیگر هویت بوده است. نتایج همچنین حاکی از رتبه بالای هویت آشفته در مقایسه با سبک هویت هنجاری بوده است. در واقع، مهم‌ترین یافته‌های توصیفی بر این موارد تأکید دارند که نخست، هر سه سبک هویت در جامعه آماری از اهمیت برخوردار بوده‌اند. به این معنا که انواع سه‌گانه هویت اطلاعاتی، هنجاری، آشفته، هم‌زمان در میان پاسخگویان سنندج قابل ملاحظه هستند. دوم، سبک اطلاعاتی هویت از

دو سطح دیگر در میان جوانان شدت بیشتری داشته است و این یافته با بسیاری از مطالعات نظری و تجربی در حوزه مطالعات جوانان و همچنین هویت و جوان از اینگلهارت<sup>۱</sup> (۱۳۸۹) تا شوارتز<sup>۲</sup> (۲۰۱۵) هماهنگی و همخوانی دارد. در واقع، باتوجه به نتایج مطالعه می‌توان عنوان کرد که دو تغییر عمده و اساسی در رابطه با هویت و سبک‌های هویتی‌یابی در میان جوانان قابل مشاهده است: تغییر نخست که دارای وجه سلبی و تا حدودی منفی است، آشفتگی، ابهام و نوعی سردرگمی در زمینه انتخاب ارزش‌ها، تأکید بر نگرش‌ها و تمایلاتی است که جوان ایرانی را دچار نوعی «سرگشتگی معنا» و البته هویت کرده است و بهترین بازتاب آن در وجود سبک هویتی آشفته-اجتنابی در میان جوانان سنندجی است. دومین وجه تغییر که عمدتاً جنبه ایجابی دارد، تلاش در راستای تکوین نوعی هویت است که عمدتاً به نوعی «افسون زدایی» و «ساخت زدایی» شده و البته مبتنی بر مطالعه، کسب دانش و اطلاعات است که مهم‌ترین مسیر آن همانا گسترش تعاملات میان گروه‌های واقعی و البته اخیراً مجازی است. از این منظر، جوان سنندجی در این گونه هویتی، درگیر فرایند خودکاو‌شگری فعال است و به جست‌وجو، پردازش و ارزیابی اطلاعات مربوط به خود می‌پردازد؛ او نیاز بالایی به شناخت و پیچیدگی شناختی احساس می‌کند، کم‌تر در جستجوی تأیید و تصدیق دیگران است، به قضاوت‌های خود اعتماد دارد و در برخورد با موقعیت‌های مبهم و افراد جدید پذیرش بالایی دارد (مغانلو و همکاران، ۱۳۸۸). این نوع جدید هویتی‌یابی، بدون تردید با انواع هویتی‌یابی نسل‌های گذشته در جامعه ایرانی که عمدتاً مبتنی بر سبک هویت هنجاری بوده و هویت خود را بر مبنای تجویزها و انتظارات افراد مهم پاسخ می‌دادند و نیاز قوی به ساختار و حصار شناختی داشتند، متفاوت بوده و از این منظر به نظر می‌رسد یکی از برجسته‌ترین وجوه تفاوت نسلی (گاه از آن به‌عنوان گسست نسلی هم یاد می‌شود) در همین دسته‌بندی‌های هویتی قابل شناسایی است و از این رو، سنجش تفاوت نسلی در سبک‌های هویتی می‌تواند یکی از موضوعات مورد مطالعه برای پژوهش‌های آتی باشد.

همچنین نتایج در زمینه توصیف متغیر ارزش‌های زیربنای توسعه پایدار حاکی از آن است که سطح ارزش‌های زیربنای توسعه پایدار در میان جوانان شهر سنندج در وضعیت چندان مطلوبی قرار ندارد، اگرچه با وضعیت مطلوب نیز فاصله بسیاری ندارد. یافته‌ها همچنین حاکی از آن است

---

1. Inglehart, R  
2. Schwartz, S. H

که جوانان شهر سنندج در مقوله‌های آزادی، تساهل و برابری در وضعیت مناسب‌تری قرار دارند. این درحالی‌است که در ابعاد احترام به طبیعت، همبستگی و به‌ویژه مسئولیت مشترک در شرایط نامطلوب قرار دارند. نتایج تحلیل مطالعه حاکی از ارتباط معنادار هویت هنجاری با ابعاد همبستگی و مسئولیت مشترک است. نتایج همچنین نشان می‌دهند که بیشترین ارتباط معنادار هویت آشفته با ابعاد آزادی، برابری و تا حدودی تساهل بوده است. نهایتاً اینکه هویت اطلاعاتی مطابق انتظار با هر شش بُعد ارزش‌های زیربنای توسعه پایدار و شاخص کلی ارزش‌ها ارتباط معناداری داشته است. بیشترین شدت رابطه در این زمینه میان تأکید بر هویت اطلاعاتی با مسئولیت مشترک بوده است (۰/۲۸۹). در واقع علت اصلی ارتباط میان سبک هویتی اطلاعاتی و ارزش‌های شش‌گانه فوق ناشی از پیوند محتوایی میان دو متغیر است که هر دو بر محتوای تقریباً مشابه و حتی واحدی با مفاهیمی متفاوت تأکید دارند؛ چنین وضعیتی را بیش‌ازهمه می‌توان به تعبیری وبری به‌مثابه نوعی «رابطه یا هماهنگی انتخابی» (صبوری، ۱۳۸۸) میان سبک‌های هویت به‌ویژه سبک هویتی اطلاعاتی و ارزش‌های زیربنای توسعه تلقی کرد، چه آنکه معانی و نمودهایی که سطوح متفاوت از این نوع هویت از خود بروز می‌دهند با ارزش‌های زیربنای توسعه پایدار هماهنگ است. همچنین، به نظر می‌رسد که با توجه به محتوا و زمینه هر دو متغیر و زیرمجموعه‌های آنها می‌توان عنوان کرد که این ارتباطات دوسویه‌اند و به معنای اثر علی یکی بر دیگری نیست، چه آنکه هویت خود برساخته ارزش‌ها است و برساختن و تکوین آن البته می‌تواند به تقویت و تمایل ترجیحی ارزش‌های خاص نزد متعلقان به هویت منجر شود. با توجه به نتایج مطالعه، پیشنهادهای ذیل به منظور استفاده مطالعات بعدی و همچنین متولیان امر ارائه می‌شود:

- مطالعات اندکی در رابطه با توسعه پایدار و به‌ویژه ارزش‌های تقویت‌کننده این نوع از توسعه در ایران و حتی جهان انجام شده است. نخستین پیشنهاد، توجه و تمرکز محققان بر این مؤلفه مهم و مؤثر در زندگی حال و آینده بشری است.
- اهمیت توسعه انسانی و فقدان یا کم‌رنگ بودن ارزش‌های زیربنای این‌گونه از توسعه در ایران و به‌ویژه کردستان، اهمیت بازخوانی و بازنگری در آموزش‌ها و فرایندهای مرتبط با توسعه را جدی‌تر می‌کند.

- توجه جدی بر اشکال جدید هویت و ایجاد «ذهن باز» برای شکل‌گیری کسب هویت‌ها مبتنی بر گردش اطلاعات و آمادگی برای مواجهه با شکل‌های تازه هویت، اهمیت تأکید بیش‌ازپیش بر مطالعه و شناسایی فرایندهای این‌گونه از هویت را مهم‌تر می‌سازد.
- تأکید بر ابعاد ارزش‌های توسعه‌ی پایدار به‌ویژه بحث مسئولیت مشترک که نقش همگانی برای مواجهه با مخاطرات را برجسته می‌سازد، از دیگر نکاتی است که در جهان، ایران و به‌ویژه کردستان کمتر مورد توجه قرار گرفته است، که نیازمند بازنگری است.
- نهایتاً اینکه یکی از مهم‌ترین مباحث مربوط به توسعه‌ی پایدار، مباحث زیست‌محیطی است که اهمیت تمرکز و تأکید بر آموزش شهروندان در رابطه با محیط‌زیست و مراقبت از آن را بیش‌ازپیش مهم می‌سازد.

### منابع

- احمدی، یعقوب (۱۳۹۳). گونه‌شناسی ارزش‌های فرهنگی مبتنی بر هویت جمعی (مطالعه موردی: شهروندان سنندج)، *مجله مسائل اجتماعی ایران*، شماره ۱: ۷-۳۲.
- احمدی، یعقوب؛ قادرزاده، امید (۱۳۹۵). گونه‌شناسی ارزش‌های فرهنگی مبتنی بر هویت (مورد مطالعه: دانشجویان دانشگاه کردستان) *پژوهشنامه توسعه فرهنگی اجتماعی*، بهار و تابستان، شماره ۵، صص: ۳۴-۵۶.
- ارزش‌ها و نگرش‌های ایرانیان، موج سوم. (۱۳۹۵). گزارش کشوری، تهران: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات، دفتر طرح‌های ملی.
- اینگلهارت، رونالد؛ ولز، کریستین (۱۳۸۹). *نوسازی، تغییر فرهنگی و دموکراسی*، ترجمه یعقوب احمدی، تهران: انتشارات کویر.
- پورسیفی، مهدیه سقایی؛ رنجبران، رضا (۱۳۹۶). رابطه سبک‌های هویت، مسئولیت‌پذیری و جهت‌گیری مذهبی با احساس تنهایی دانشجویان کارشناسی ارشد، *مجله روانشناسی و روان‌پزشکی شناخت*، سال چهارم، شماره ۳: ۱۰-۲۰.
- جوکار، بهرام؛ لطیفیان، مرتضی (۱۳۸۵). رابطه ابعاد هویت و جهت‌گیری هدف در گروهی از دانش‌آموزان پیش‌دانشگاهی شهرستانهای شیراز و یاسوج، *علوم اجتماعی و انسانی دانشگاه شیراز*، دوره ۲۵، شماره ۴: پیاپی ۴۹ (ویژه نامه علوم تربیتی): صص: ۲۷-۴۹.

حجازی، اله؛ فارسی نژاد، معصومه (۱۳۹۰). سبک‌های پردازش هویت در تعامل جنسیت و فرهنگ، فصلنامه تحقیقات زنان، شماره ۳۰: ۲-۴۸.

صبوری، منوچهر (۱۳۸۸). جامعه‌شناسی سازمان‌ها، تهران: نشر شب‌تاب.

طباطبایی و همکاران (۱۳۹۰). رابطه سبک‌های هویت و مسئولیت‌پذیری با پیشرفت تحصیلی نوجوانان ۱۵ تا ۱۸ ساله شهر تهران، رفاه اجتماعی، شماره ۴۴: ۲۳-۴۲.

مغانلو، مهناز؛ آگیلار وفایی، مریم؛ شهرآرای، مهرناز (۱۳۸۸). رابطه سبک‌های هویت و دین‌داری در دانشجویان. مجله روان‌پزشکی و روانشناسی بالینی ایران. ۱۵ (۴): ۳۷۷-۳۸۷.

مهرابی کوشکی، راضیه؛ امام‌جمعه زاده، جواد؛ مسعودنیا، حسین؛ ربانی خوراسگانی، علی (۱۳۹۵). نقش سبک‌های هویتی در تبیین هویت ملی (مورد مطالعه دانشجویان دانشگاه اصفهان). جامعه‌شناسی کاربردی، ۲۷(۲)، صص: ۴۳-۶۰.

نوابی نژاد، شکوه (۱۳۸۶). بحران هویت در نوجوانان، در کتاب: مبانی نظری هویت و بحران هویت، به اهتمام علی‌اکبر علیخانی، تهران: سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی.

Bardi, Anat, Jaspal, Rusi, Polek, Ela and Schwartz, Shalom H (2014) *Values and Identity Process Theory: theoretical integration and empirical interactions*, In book: Identity Process Theory: Identity, social Action and social change, Chapter: 9, Publisher: Cambridge University Press.

Berzonsky, D.M. (1990) Self-Construction over the Life-Span: A Process Perspective on Identity Formation . In G. J. Neimeyer & R. A. Neimeyer (Eds.), *Advances in Personal Construct Psychology*, 1: 155-186.

Berzonsky, M. D., Cieciuch, J., Duriez, B., & Soenens, B. (2011). The how and what of identity formation: Associations between identity styles and value orientations. *Personality and Individual Differences*, 50, 295-299.

Berzonsky, Michael D. & Dennis R. Papini (2014) Identity Processing Styles and Value Orientations: The Mediational Role of Self-Regulation and Identity Commitment, *Journal of Identity*, 14:2, 96-112.

Browning, M., & Rigolon, A. (2019). School green space and its impact on academic performance: A systematic literature review. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 16(3), 429.

Cramer, P. (2004) Identity Change in Adulthood: The Contribution of Defense Mechanisms and Life Experiences, *Journal of Research in Personality*, 38:280-316.

Crocetti, E. Rubini, M. Berzonsky, M.D. Meeus, W. (2009) Brief Report: The Identity Style Inventory - Validation in Italian Adolescents and College Students, *Journal of Adolescence*, 32: 425-433.

Erikson, E. (1968). *Identity: Youth and crisis*. New York, NY: Norton.

Leiserowitz, A. A., Kates, R. W., & Paris, T. M. (2006). Sustainability values, attitudes, and behaviors: A review of multinational and global trends. *Annual Review of Environment & Resources*, 31, 413-444.

Mabogunje, A.L. (2004). *Framing the fundamental issues of sustainable development in Sub-Saharan Africa*. CID Working paper No. 104, Center for International Development, Harvard University, Boston.



- Marcia, J. E. (1966). Development and validation of ego identity status. *Journal of Personality and Social Psychology*, 3, 551–558.
- Schaefer, A., & Crane, A. (2005). Addressing sustainability and consumption. *Journal of Macromarketing*, 25(1),
- Schwartz, S. H. (2015). *Basic individual values: Sources and consequences*. In D. Sander and T. Brosch (Eds.), *Handbook of value*. Oxford: UK, Oxford University Press.
- Shepherd, D, Kuskova, V and Patzelt, H (2009). Measuring the values that underlie sustainable development: The development of a valid scale. *Journal of Economic Psychology*, 30(2), 246-256.
- Shepherd, E., Milner-Gulland, E. J., Knight, A. T., Ling, M. A., Darrah, S., Soesbergen, A., & Burgess, N. D. (2016). Status and trends in global ecosystem Molinario et al.29 services and natural capital: Assessing progress toward Aichi Biodiversity Target 14. *Conservation Letters*, 9, 429–437. doi:10.1111/conl.12320
- Torbjörnsson, T., Molin, L., & Karlberg, M. (2011). Measuring attitudes towards three values that underlie sustainable development. *Utbildning & Demokrati*, 20, 97–121.
- UN (2000): *The United Nations Millennium Declaration*. New York: United Nations.